

Ingyenfűzet: „A tej helye élelmezésünkben“.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P Félévre 4 P
Negyedévre 2 P

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 44. szám.

Vasárnap, október 30.

Aki munkát ad, életet terem!

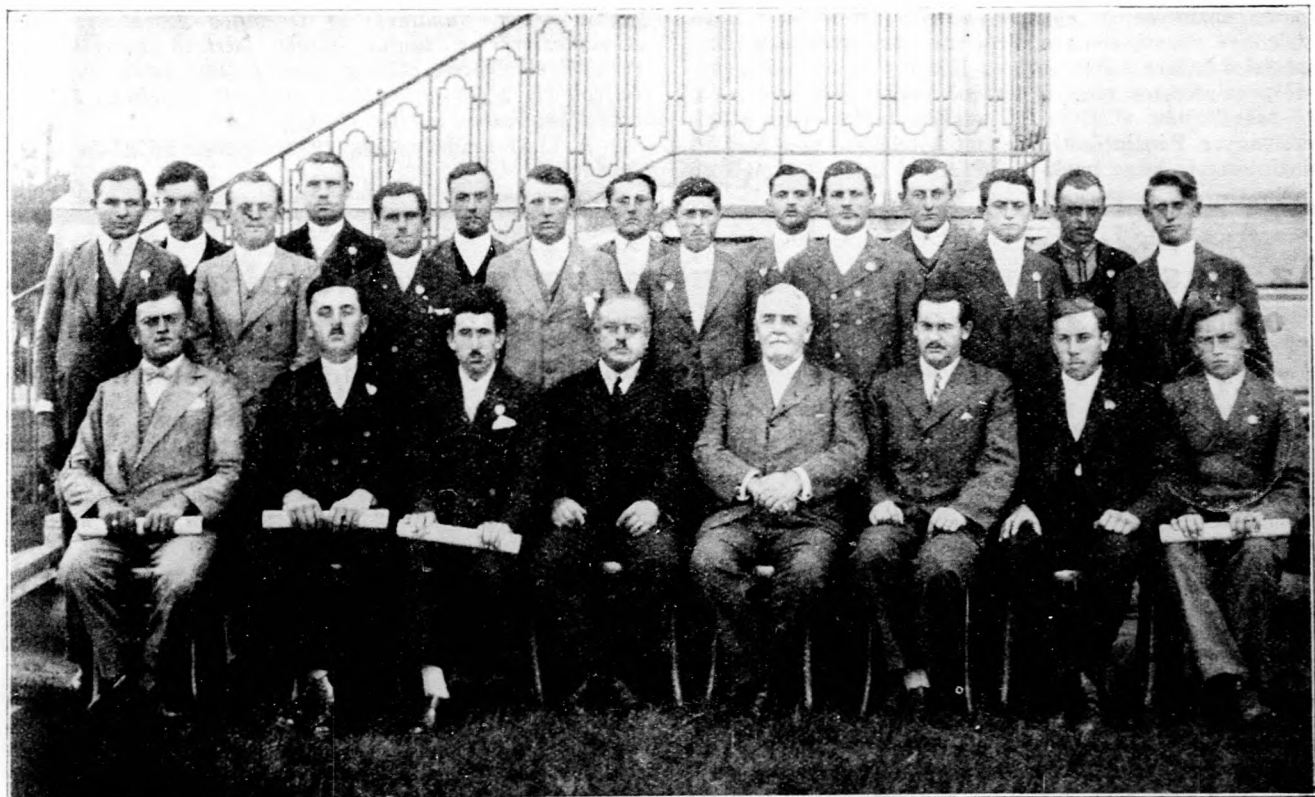
Gömbös Gyula miniszterelnök felhívása a munkaadókhoz.

Gömbös Gyula miniszterelnök október hó 22-én a magyar munkaadókhoz a következő felhívást intézte:

— Arra kérem a magyar munkaadókat, hogy hazafias, emberbaráti lélekkel, de egyben saját jól felfogott érdekükben is szaporítsák a *munkaalkalmakat*. Aki munkát ad, az életet terem s míg saját gazdasága számára is értékeket állít elő, ugyanakkor kenyeret ad az önhibáján kívül bajba jutott magyar testvérének, akinek kezéből

a gazdasági világválság ütötte ki a kenyeret. *Munkát adni annak, aki tud munkát adni, nemcsak emberbaráti cselekedet, de nemzetgazdasági kötelesség is.* Régi magyar mondás, hogy ahol öt ember eszik, ott a hatodik számára is jut betevő falat. Viszont aki ötven ember számára ad kenyeret, az egynéhánnyal többet is tud munkához juttatni.

— Komoly szóval hívok fel tehát minden munkaadót, hogy *tehetségéhez képest megfelelő mértékben*

A mohácsi téli gazdasági iskola aranykalászos gazdái.

Középen: Szigethi Wargha László főigazgató, jobbra: vitéz Horváth István igazgató és balra: Orosz Gyula gazdasági tanár.

növelje alkalmazottai — tisztviselői, munkásai, napszámossai, cselédei — számát. Még akkor is, ha az a haszon átmeneti csökkentésével, vagy saját életkörülményeinek megszükitésével jár is, mert sokkal bölcsőbb dolog a haszon egy részéről lemondani, vagy szerényebben élni, mint a szociális nyomorúság kiéléződése következtében a nemzet teherviselőképességét megpróbáltatások elé állítani.

— Bizom abban, hogy a munkaadók megértik szándékaimat és önként készsággel tesznek eleget felhívásomnak; megértik, hogy ha inséges tétlen testvéreinknek alkalmazandó kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra, a népszövetségi kölcsön kötvényeire kamatozó magyar királyi állami pénztárjegyekre adott kölcsönöknél alkalmazandó kamatlábat pedig 6 és fél százalékról 5 százalékra mérsékli.

Évi nyolc százalék a birói uton érvényesíthető legmagasabb kamat.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa elhatározta, hogy október hó 18-tól kezdődő hatállyal a bank által váltó-, közraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámítolásánál alkalmazandó kamatlábat 5 százalékról 4 és fél százalékra, a népszövetségi kölcsön kötvényeire kamatozó magyar királyi állami pénztárjegyekre adott kölcsönöknél alkalmazandó kamatlábat pedig 6 és fél százalékról 5 százalékra mérsékli.

A Nemzeti Bank főtanácsának határozata után az Országos Hitelügyi Tanács a birói uton érvényesíthető kamat legmagasabb mértékét, amely eddig a tőkének 8½ százalékát tette, általában a tőkének évi 8 százalékában állapította meg. A Pénzüntézeteki Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek kölcsönkövetelései után a birói uton érvényesíthető kamat legmagasabb mértékét a Tanács évi 7½ százalékban állapította meg.

A pénzüntézetek egymás közötti váltóleszámítolási ügyeleteire vonatkozólag a birói uton érvényesíthető kamat felső határa a Pénzüntézeteki Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek részéről történő leszámítolás esetén évi 5½ százalékban, a II. és III. kúriába tartozó pénzüntézetek, vagy a Pénzüntézeteki Központ kötelékébe nem tartozó pénzüntézetek- vagy bank- és pénzváltó üzlettel foglalkozó

adóknak meg kell érteniök, hogy a magyar nemzet egyetlen sorsközösséget alkot, amelybe minden testvér beletartozik. Azok is, akiket a mai idők mostohasága megfosztott az élet és a munka feltételeitől. Ezeknek a sorsa visszahat mindnyájunk életére s aki buzgóságával, áldozatkészségével közreműködik abban, hogy minél több munkáskéz jusson munkához, az nemcsak egy-egy inséges családot ment meg a végső romlástól, de a magyar jövőt s vele a saját sorsát is előbbre viszi. E gondolat jegyében bizakodó szóval fordulok tehát minden magyar munkaadóhoz: még áldozatok árán is szaporítsa a munkalehetőségek számát és adjon kenyeret azoknak, akik dolgozni akarnak.

más bejegyzett cégek részéről történő leszámítolás esetében évi 6 százalékban, az Országos Központi Hitelszövetkezet által a tagjai sorába tartozó szövetkezetek részére történő leszámítolás esetében évi 6½ százalékban nyert megállapítást.

A takarékpénztári betétkönyvre, folyószámlára, vagy pénztárjegy ellenében elhelyezett betétek kamatának felső határát a Tanács a következőképpen állapította meg:

A Pénzüntézeteki Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek budapesti főtelepeinél és budapesti fiókpénztárainál elhelyezett betétek után a legalább három hónapra lekötött betéteknél legfeljebb évi 4½%-ot, egyéb betéteknél legfeljebb évi 3¼%-ot, a Pénzüntézeteki Központ II. és III. kúriájába tartozó pénzüntézeteknél, továbbá az első kúriába tartozó pénzüntézetek vidéki fiókjainál, vagy a Pénzüntézeteki Központ kötelékébe nem tartozó pénzüntézetek, valamint az Országos Központi Hitelszövetkezetnél a tagjai körébe tartozó szövetkezetek részéről elhelyezett betétek után lekötött betéteknél legfeljebb évi 5½%-ot, egyéb betéteknél legfeljebb évi 4¾ százalékot szabad ezentúl fizetni.

A fenti rendelkezések 1932 október hó 24-én léptek érvénybe.

Az olasz nép magatartása nem fog megváltozni a Magyarország kárára elkövetett igazságtalansággal szemben!

Mussolini nagyjelentőségű beszédet mondott a TESz küldöttsége előtt.

Jelentettük, hogy a Társadalmi Egyesületek Szövetségének küldöttsége Rómába utazott, hogy átadja Mussolini olasz miniszterelnöknek a magyarság két millió aláírással ellátott hálalratát. A határállomáson, Posthumian, a magyar küldöttséget az olasz hatóságok ünnepélyesen fogadták. A Piave folyón átvezető hidon a vonat lassított és Lányi Árpád ezredes koszorút dobott a folyóba idegen földben nyugvó hős fiaink emlékére.

A római fellebörgözött pályaudvaron hivatalos fogadtatásban volt része a magyar küldöttségeknek. Másnap, október hó 17-én, hétfőn reggel a TESz küldöttsége megkoszoruzta az Ismeretlen Katona sírját. Este hét órakor a küldöttség a Palazzo Venezia-ba ment Mussolini miniszterelnökhöz. A fogadóteremben helyezték el hét asztalra azt a 220 kötetet, mely a kétmillió aláírást tartalmazta.

A nagy olasz államférfiut Pekár Gyula volt miniszter üdvözölte olasz nyelven és a magyar nemzet mélyléséges háláját fejezte ki azért, mert Itália volt az első, mely szerető, baráti karral emelte fel a megcsufolt magyart és Mussolini volt az első, aki kimondotta, hogy „a békeszerződések nem lehetnek egy nemzet sírjává”.

Mussolini miniszterelnök válaszában többek közt a következőket mondotta:

— Mély meghatottsággal fogadom azt az ajándékot, amelyet nekem hoztak. Ennek az ajándéknak igen nagy erkölcsi jelentősége van, mert hálás szívvel gondolok arra, hogy az ivatek aláíró két millió magyar mögött az egész magyar nép állta ezt az üzenetet, amely nemcsak a nevek sokaságát, hanem a szívek nagy tömegét foglalja egybe.

— Miként a fasiszta uralom első tíz évében, ugy a másodikban sem fog megváltozni a mi magatartásunk az igazság kétségtelen és kiáltó sértéseivel szemben, amelyeket Magyarország kárára követtek el.

— Egyszer már kijelentettem és most megerősítem, hogy a békeszerződések nem örökéletűek és most hozzátesszem, hogy különösen nem örökéletűek azok a békeszerződések, amelyeket — mint a trianoni — a politikai szállítások sugalmaztak és amelyeket a gyakorlati tapasztalat és az idő máris elítélt.

— Felkérem Nagyméltóságodat, ismétlje el honfitársai előtt, hogy a ma Olaszországa nem könnyen adja

oda a barátságát, de ha ilyen baráti érzelem, akár hivatalosan, akár nem, felébred benne, akkor *e mellett állhatatosan kitart, különösen és mindenekfölött nehéz időkben. Olaszország azon fog dolgozni, hogy a jobb idők felvirrad-
jenak a magyar horizonton, mert Olaszországnak meggyő-
ződése, hogy így cselekedve, egyidejűleg szolgálni fogja
az emberi igazság és az európai béke ügyét.*

— *Éljen Magyarország!* — fejezte be Mussolini nagyhatású beszédét, amelyet csaknem minden mondata után megszakított a küldöttség tagjainak háromszoros hangos *Éljen* kiáltása.

A beszéd elhangzása után *Mussolini* megtekintette az ajándékokat, majd hosszasan elbeszélgetett a deputáció tagjaival. Este kilenc órakor *Hóry* András követ a deputáció tagjainak tiszteletére a követség épületében fogadást rendezett.

Másnap, október 18-án, kedden, a TESz küldöttsége résztvett azon a nagyszabású ünnepen, melyet Róma rendőrei rendeztek. Az ünnep után a magyar küldöttség a fasiszta-párt nagytanácsa előtt tisztelegett. *Pekár* Gyula mondott üdvözlőszavakat, melyeket *Starace*, a párt főtitkára, köszönt meg. Ezután a küldöttség meglátogatta *Hóry* András és *Barca* György magyar követeket, majd végignézték a balillák és az olasz testnevelés intézményeit. A nyáron nálunk járt balillák zenekara eljátszotta a *Csinom*

Palkó-t a vendégek tiszteletére. Este *Starace*, a fasiszta-párt főtitkára vacsorát adott a küldöttség számára.

Október hó 19-én, szerdán a TESz küldöttségét *XI. Pius* pápa fogadta és *különtegecs áldását adta Magyarországra.*

Október hó 20-án, csütörtökön a magyar küldöttség résztvett az *Endresz* György és *Bittay* Gyula emlékére emelt emlékoszlop leleplezési ünnepén. Az emlékművet *Mussolini* elhatározásából Róma város kormányzósága emelte. Az ünnep újabb megpecsételése volt az olasz-magyar barátság őszinteségének. A küldöttséget ugyanezen a napon *Tiroliban* ebéden látta vendégül az olasz miniszterelnökség, délután pedig a küldöttség tagjai a *római* legújabb ásatásokat tekintették meg.

Este 10 óra 5 perckor a TESz küldöttsége elhagyta Rómát. A pályaudvari búcsuztatáson *Raffay* Sándor evangélikus püspök mondott köszönetet az olasz népek, a lelkes vendégszeretetért. Mielőtt a vonat elindult, *Starace*, a fasiszta-párt főtitkára mindenkitől személyesen búcsút vett és a vonat a ki-vonult fasiszták üdvözlőszavai közben hagyta el a pályaudvart. A TESz küldöttsége Velencében töltött még két napot és október 23-án, vasárnap délelőtt érkezett vissza a magyar fővárosba, ahol a TESz ünnepélyesen fogadta.

Az ujjászületett Csabacsüd.

Csabacsüd, október hó.

Ritka alkalom manapság — amikor az áldatlan gazdasági viszonyok guzba kötözik a magánosokat, sőt magát az államot is — hogy nagyvonalu, előrelátó és a jövőnek dolgozó tevékenységet láthatunk. *Csabacsüdi* kirándulásunkon örömmel és meglepődéssel szemléljük a kitartó, céltudatos munka és az erős akarat diadalát.

Chyabachyud községet, mely *Corvin János* herceg tulajdona volt, az 1596. évben a pusztító török hadak felégették és elpusztították, lakosait rabságra hurcolták. Nem is épült fel újból és határa *Békésszentandrás* községhez csatolódott és oda is tartozott közigazgatásilag egészen a legutolsó időkig. *Csabacsüd* diűlő 11.627 katasztrális hold területe egy 5000 kat. holdas nagy uradalomból, 7 közép-birtokból (2200 kat. hold), 230 kis- és törpebirtokból (4155 kat. hold) állott és bár *Békésszentandrás*sal területileg egyetlen ponttal sem állott összefüggésben, közigazgatásilag mégis hozzátartozott, s a tanyákon szétszórta élő lakoságnak *Szarvas* községen keresztül 15—20 kilométernyi utat kellett megtennie, ha ügyes-bajos dolgainak elintézése céljából az előljárással akadt dolga.

Ez az állapot egyre jobban érezte káros hatását. A 70 négyzetkilométer területen elszórtan élő tanyai lakosság a nagy távolság miatt ugyanzólván el volt zárva a külvilágtól, ki volt kapcsolva a gazdasági élet vérkeringésé-

ből; sem vagyonbiztonság, sem egészségügy, sem népoktatás terén nem részesülhetett azokban az előnyökben, melyeket egy község lakóinak nyújtani tud. Termelési és értékesítési lehetőségeik az átlagosnál jóval rosszabbak voltak. Ezek a körülmények ugyanzólván kikényszerítették az *önálló községbe való tömörülést*. *Csabacsüd* határrész 1924-ben elszakadt *Békésszentandrás*tól és önálló községet alkotott. Bár az önálló községi szervezet létesítése az első időben terheket ró a lakosságra, ez a költség bőségesen megtérül azon a haszon révén, amelyet az idők folyamán nyújt.

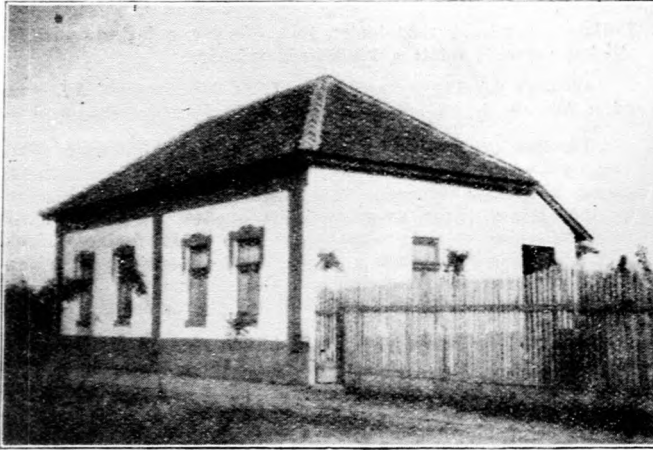
Az egész mozgalomnak lelke és kitartó munkása, *Demcsák* János községi főjegyző, kitüntető szíveséggel fogadott bennünket. Szavaiból kerekdeden bontakozott ki a fiatal község megalakulásának története.

Amikor a község formálisan megalakult, első teendő az volt, hogy a község telepítésének és felépítésének tervzetét elkészítsék. *Demcsák* főjegyző nagyon jól tudta, hogy a község belterületének helyes vagy helytelen elrendezése, beosztása örök időre eldönti a község sorsát, jövőjét. Ha a kiindulásnál hiba történik, annak helyrehozása csak nagyon nehezen és sok költséggel, vagy talán egyáltalán nem lehetséges. Éppen azért a *Faluszövetség*hez fordult, mely elsősorban hivatott az ilyen tevékenység irányítására, hogy az készítsen egy *települési tervet*, mely mintaszerűségével a gyakorlatban valósítaná meg mindazokat a törek-

Képek az ujjászületett Csabacsüdről.

Balról: Jegyzői lakás. — Jobbról: Községháza. Tervezte László József építész-mérnök.

Képek az ujjászületett Csabacsüdről.

Balról: Egy kisgazda saját költségén épült háza. — Jobbról: Faksz-kölesönből épült ház.

véseket, melyeket a modern falupolitika elméletben tanít. A feladat nem volt könnyű, de a *Faluszövetség* akkori igazgatójának, Bodor Antal dr.-nak irányítása mellett László József építésmérnök nagy gonddal és egyszerűséggel olyan tervet készített, melyet az összes hivatalos fórumok mint elsőrangút kivételre alkalmasnak találtak.

Demcsák főjegyző elmondotta, hogy a földbirtok-reform során a bíróság a község határában fekvő egyetlen nagybirtokból közel 2700 kat. holdat vett igénybe és azt 1—3 holdas parcellákban 1200 földigénylőnek osztotta ki, akik nem csabacsüdiek, hanem kivétel nélkül más község lakói voltak. A község szempontjából ilyen nagy területnek gazdaságilag gyenge kezekbe jutása feltétlenül hátrányos volt, már csak azért is, mivel nem csabacsüdiek részesültek benne. Ez a község részéről tulajdonképpen nagy áldozat volt, melynek hátrányai bizonyos mértékben máris érezhetők.

Viszont éppen a földbirtokreformmal kapcsolatban vált lehetségessé egy 80 kat. hold terület házhelyként való kiszakítása éppen azon a helyen, amely a község felépítésére a legkedvezőbb volt. Ezen a területen tervezte meg László mérnök az *ideális mintafalut* oly módon, amely megadta a lehetőséget egy jövőbeli fejlődésnek és terjeszkedésnek.

Csabacsüd telepítésével kapcsolatban egy olyan eredeti gondolat merült fel, amelyet külön ismertetünk. A vezetőség, Demcsák főjegyzővel az élén, kidolgozta a *Csabacsüdi községépítő szövetkezet* tervzetét, mely szerint ez a szövetkezet kettős irányban folytatna eredményes működést. Először a tagok közvetlen érdekeinek szolgálatában felépíti és berendezzi a házhelyhez jutottak családi házákat, közüzemi gazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatokat létesít (mintagazdaság, konyhakertészet, gőzmalom, terményértékesítés, italmérés, szálloda, vendéglő, mozi, stb.), másodsor a községi egyetemes érdek szolgálatában, jóváhagyott terv szerint, végrehajtja a község telepítését, felépíti a középületeket, berendezzi és karbantartja az utcákat és köztereket, gondoskodik megfelelő vízellátásról és közvilágításról, jóléti intézményeket alapít, telepíti és hasznosítja a községi faiskolát és veteményföldeket, gondozza a köztemetőt és általában ellátja mindazokat a községfejlesztési teendőket, melyeket a helyi, vagy magasabbrendű közigazgatási hatóság esetenként intézkedési körébe utal. A szövetkezet a község, mint önkormányzati testület, felügyelete alatt áll. Erre vonatkozólag külön szabályrendelet-tervezet is készült.

Ez a rendkívül eredeti és újszerű gondolat igen közel állott a megvalósuláshoz, amennyiben a FAKSZ 700.000 pengőt helyezett kilátásba, mely összegből a Faluszövetség tervei alapján minden tekintetben mintaszerű tipusházak épültek volna, természetesen középületek is. Ez a — még

külföldi viszonylatban is — nagyszabású szép terv éppen az érdekeltek rövidlátásán és egyes emberek kicsinyességén és érdekelletétén szenvedett hajótörést.

Ma minden tisztán látó ember előtt világos, hogy az Alföld és — azt mondhatnánk — ezzel az ország jóléte nagyrészt azon fordul meg, hogy tudunk-e rövidesen egy okszerű telepítést megvalósítani, mellyel a nagy magyar Alföldet, országunk szívét, bekapcsolhatjuk a gazdasági élet vérkeringésébe, a termelés és értékesítés nagyobb lehetőségeit nyitjuk meg számára és kultúra, egészségügy áldásait hozzáférhetőbbé tesszük ott élő magyar testvéreinknek. A gazdálkodás belterjesebbé tétele munkaalakalmak növekedését is jelentené. Nem lehet célunk e rövid cikk keretében a telepítés kérdésével részletesen foglalkozni, azonban kétségtelen, hogy az Alföld telepítésének ügyét egy meglevő mintatelep hathatósan elősegítené. Mennyivel könnyebb a helyzet, ha egy ilyen, a telepítés szempontjából nagy figyelmet érdemlő kísérlet gyakorlati eredményei alapján dolgozhatjuk ki a telepítési tervzetet.

Ne higyük azonban, hogy a nehézségek elkedvetlenítették a *Faluszövetséget*, akár Demcsák János főjegyzőt. Mennyivel dicsérendőbb, hogy minden akadály dacára az *eredeti mintaközség-terv alapján beosztott belterületen 140 ház kéménye füstölög már Csabacsüdon*, 140 új pillére a magyar hazának. Felépült a községháza, jegyzői lak, két tantermes iskola, az artézi kut friss, egészséges vizét isszák az alföldi magyarok, betonjárda hálózza be az egész községet, a vízlevezető árkok tiszták, a facsemetek vékony derekai egy eljövendő árnyas ligetet vetítenek lelki szemünk elé. A házak az egészségügy követelményeinek megfelelően épültek.

Amint elbeszélgettünk a csabacsüdiekkel, nem takaróskodnak a panasszal sem, ők is éppen úgy, vagy talán még jobban érzik a válságot, mint mások, hiszen a legnehezebb időkben alapítottak új otthonot. Így is csak az állam jóindulatu támogatásával volt ez lehetséges.

Az egész község mintaszerű beosztása, elrendezése lehetővé teszi, hogy a mintafalu eszméje, ha lassabban is, de mégis megvalósuljon.

Wieser Béla.

Elhjasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a **Ferenc József** viz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

ARANY
is csak akkor érték,
ha van hozzá jó

EGÉSZSÉG.
Az Igmándi
szőlőből készült
szőlőmustból
készítve

Hasznos tudni,

hogy a derűs hangulat, a **jó közérzés** mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ

Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig

Schmidthauer
természetes

Igmándi

keserűtze válik be legjobban.

Egy millió pengőért bort vásárol a kormány a hadsereg és a csendőrség számára.

A tokaji szüreti hét október hó 16-án, vasárnap kezdődött meg nagy ünnepekkel, közel huszezer főnyi vendégsereg részvételével.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete és a Magyar Szőlőbirtokosok Országos Társasköre október hó 18-án Tokajban országos nagygyűlést tartott. A gyűlésen, amelyen az OMGE és az összes gazdasági kamarák, valamint az ország valamennyi borvidékeinek egyesületei képviseltették magukat, megjelentek Kállay Miklós földművelésügyi miniszter vezetésével a földművelésügyi minisztérium főtisztviselői, Széll József zempléni főispán vezetésével pedig a vármegye tisztikara.

A gyűlést Waldbott Kelemen báró felsőházi tag nyitotta meg. Óriási lelkesedést keltett az a bejelentése, hogy Gombös Gyula miniszterelnök máris elrendelte, hogy a hadsereg és a csendőrség részére egymillió pengő erejéig bort vásároljanak.

Waldbott Frigyes báró az OMGE nevében, Lázár Miklós országgyűlési képviselő a szüreti hét rendezőse nevében üdvözölte a gyűlést. Polgár Lajos dr. tiltakozott a szőlőtermelés erőszakos megszorítása ellen. Reizmann Zoltán dr. kifejtette, hogy a jelenlegi földművelésügyi miniszter ismeri a szőlőgazdaság minden baját és megvannak a képességei is arra, hogy azokon segítsen. Baross Endre dr. azt kérte, hogy a kivitel irányítását a földművelésügyi miniszter vegye a kezébe.

Végül Kállay Miklós földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy a tokaji bor márkázá-

sára nagy gondot fog fordítani, majd rátért a szőlőgazdaságot érdeklő kérdések taglalására. Egyik súlyos problémának tartja a szőlőgazdasági munkáskérdés megoldását és ezért a termelés intenzívebbé tételét kívánja, mert ezzel a munkáskereslet is emelkedni fog. Tisztában van a szőlőtermelés összes bajaival és most, mint miniszter, fokozottabban módját ejti a kérdések megoldásának. A borfogyasztási adó kérdésében azzal a gondolattal foglalkozik, hogy az akként oldassék meg, hogy abból a bortermelőre a lehető legnagyobb előny jusson. Mindent el fog követni, mondotta, hogy a bortermelői kimérések minél nagyobbra terjedjenek ki és a borfogyasztás érdekében fokozottabban kíván gondoskodni arról, hogy csak rendesen kezelt borok kerüljenek forgalomba. Az export tekintetében mindent el fog követni, hogy a magyar bor érdeke a kereskedelmi szerződések tárgyalásánál megóvassék. A szeszkérdésben változatlanul az az álláspontja, hogy az italfogyasztás céljaira az ugynevezett gyümölcspálinka, tehát borpárlat, törköly, stb. használtassék fel. A gyűlés résztvevőinek óriási éljenzése között bejelentette, hogy az összeülő parlament elé a vonatkozó törvényjavaslatokat mielőbb beterjeszti és meg van róla győződve, hogy a bortermelői érdekeltségek kívánságait ezek a javaslatok teljes mértékben ki fogják elégíteni. Meg fogja oldani a hegyközségek kérdését is, mert az eddigi rendelkezések súlyos terheket róttak a szőlősgazdákra. Azzal zárta be beszédét, hogy jövőt fog biztosítani a magyar szőlő termelésének.

A gyűlésen résztvevők beszéde végeztével hosszasan ünnepelték Kállay Miklós földművelésügyi minisztert.

Egyszeri inségjárulékot vetnek ki a városi adózókra.

A falusi lakosságot nem érinti ez a rendelkezés.

A belügyminiszter az 1932—33. évi inségnyitható tevékenység költségeinek fedezésére szolgáló inségjárulékokról rendeletet adott ki. A rendelet szerint az inségnyithetés költségeinek az 1932—33. évben való fedezésére a városokban egyszeri inségjárulékot kell kivetni, még pedig a jövedelemadó, a társulati adó és az általános kereseti adó fizetésére kötelezettek terhére. Az egyszeri járulék kulcsa a jövedelemadó fizetésére kötelezetteknek a jövedelemadónak 20 százaléka, a társulati adónak 20 százaléka. Az általános kereseti adót fizető kötelezetteknek pedig az adóalapnak egy-két százaléka. A kivett inségjárulék 1932 november 15-én váltik esedékessé és három egyenlő részletben: 1932 november 15-ig, 1933 január 15-ig és 1933 február 15-ig kamatmentesen fizethető be.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter az inségjárulék kivételéről szóló rendeletről a következő nyilatkozatot tette:

— A kormány azért látta helyesebbnek a városok in-

ségnyitható tevékenységének fedezetét autonóm adóztatás útján biztosítani, mert így reméli, hogy az inségnyitható tevékenység a legnagyobb körülményekkel és a leggazdaságosabban fog lebonyolítottatni, másfelől azért, mert meggyőződése az, hogy a városok polgársága szívesebben adózik akkor, ha tudja, hogy a befolyt adó minden fillérjét a saját városa inségeseinek felségítésére fordítják.

— A mezőgazdasági lakosság körében általános és nagyobb mérvű inségakció lefolytatása nem mutatkozik szükségesnek, de erre az állami költségvetés nem is nyújt fedezetet. A kormány mégis gondoskodni fog arról, hogy a rossz termés vagy elemi csapás folytán inségben szenvedő egyes vidékek lakosságán segítsen. Ezenkívül az ország egész területén szándékozik bizonyos közmunkákat folyamatba tenni, amelyek az önhibáján kívül teli ellátás nélkül maradt lakosság foglalkoztatását vannak hivatva megoldani.

A rábahi vízgáz hűtési tanfolyam vizsgálója.

Október hó 2-án zajlott le a rábahi vízgáz hűtési tanfolyam (gazdasági) vándortanfolyam záróvizsgálója. A vizsgán megjelentek: a földművelésügyi miniszter képviselőjében Gajary László dr., a szombathelyi m. kir. téli gazdasági iskola igazgatója, mint vizsgabiztos, Tulok József dr., a vasvári járás főszolgabírája és neje, Ballon Imre gazdasági felügyelő Szombathelyről. Rábahidvegről Seebach Mathilde és Károly báró, Boldizsár főjegyző nevével, Székér Antal plébános, a szülők és mindazok, akik érdeklődéssel kísérték a tanfolyam munkáját. A vizsga ünnepélyes Te Deum után délelőtt fél 11 órakor kezdődött. A vizsgán 27 fiatal leány vett részt, Székér Antal plébános üdvözölte a földművelésügyi miniszter kiküldöttjét és a megjelent közönséget, mire Gajary László dr. válaszolt. Ezután Tulok József dr., a vasvári járás lelkes és népszerű főszolgabírája intézett kedves, közvetlen szavakat a közönséghez. A tanfolyam jelentőségét méltatva. Majd Laczó Lujza gazdasági tanárnő ismertette a tanfolyam történetét, a növendékek munkásságát s eredményeit. Az elméleti vizsgát Gajary László dr. nyitotta meg. A növendékek sok hasznos háztartási, gazdasági és kertészeti ismeretet sajátítottak el a hat hét alatt s megfelelően ügyes feleleteket adtak. A vizsga végeztével Biró Vilma a tanfolyam hallgatói nevében mondott köszönetet a földművelésügyi miniszternek a tanfolyam megengedélyezéséért, Gajary László dr.-nak és Székér Antalnak a szervezésért, Bálint Irén pedig a tanárnőknek s az előadó orvosnak fáradozásukért. A vizsga a Himnusz hangjai mellett ért véget s utána Gajary László dr. megnyitotta a *fehérnemű- és háztartási kiállítást*. Itt csinos, izléses összeállításban volt látható a magyar népies munkákkal díszített női fehérneműk, fityulák, szalvétatartók serege. Készült férfi fehérnemű is és apró dísz tárgyak. A háztartási részen szépen díszített torták, sütemények, cukorkák, fonott kalács, kenyér, különböző alakú levestészták voltak láthatók. Este jóslékerült táncmulatságon vettek részt a tanfolyam hallgatói, melyen a község szegényei javára árusították kiállított süteményeiket. A háztartási tanfolyam előadói voltak Laczó Lujza, Harsányi Lujza dr. gazdasági tanárnők és Szeghy Miklós dr. orvos.

ter (Kisbudmér), Harnasch Benedek (Nagybudmér), Hesz Ádám (Püspöklak), Hilli András (Dunaszekcső), Keszler József (Majs), Klieber József (Lippo), Konrád József (Nagynyárad), Kovács Sándor (Mohács), Martina János (Dunaszekcső), Moszbacher Ádám (Lányesök), Moszbacher Ignác (Szederkény), Nesz György (Máriakálmend), Pesti József (Kékesd), Rott Nándor (Szajk), Schäffer Henrik (Hidas), Schiesler János (Lányesök), Schum Péter (Nagynyárad) és Veszelő Mihály (Mohács).

A jutalomdíjak legnagyobb része óra-ajándék volt, részben könyv és gazdasági eszközök és anyagok. Két fiu, kik a mezőgazdasági szakiskolában tovább tanulnak, pénzben kapták meg a jutalmat.

A kiállítás nagy sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a helyszínén üzletkötések is történtek *tengeri és szudánfi* magban.

Árucere-forgalmi megállapodást kötöttünk Csehországgal.

Magyarország és Cseh-Szlovákia között hosszabb idő óta szerződésen kívüli állapot van. Csak provizórikus (ideiglenes) megállapodásokkal sikerült eddig a két ország közötti forgalom feltételeit megteremteni. Az első ilyen provizórikus egyesség lehetővé tette számunkra nagyobb mennyiségű *zsirsértés* kivitelét a cseh piacra, ahonnan mi ennek ellenében *tüzfát* vittünk át. A második megállapodás az idén augusztus 26-án jött létre. Ennek a keretében idénycikkeink — *dinnye, szőlő, szilva, hagyma, stb.* — előtt nyílt meg a cseh piac, ahonnan viszont hozzánk *faszenet, fát, pamut- és gyapjúfonalat, valamint szövetet, továbbá üveg- és porcellánárut, végül cipőt* hoztak be. Most létrejött a harmadik ilyen árucere-forgalmi megállapodás, amelynek értelmében kocsz ellenében *lovakat, halat, bútor, dísznőzsert és szalonnát* szállítunk ki Cseh-Szlovákiába kedvezményes vámok mellett. A megállapodás folyó évi december hó 31-ig marad érvényben.

A mohácsi téli gazdasági iskola versenykiállítása.

A mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola október hó 9-én tartotta meg végzett növendékeivel *első versenykiállítással* kapcsolatos záróünnepélyét.

A földművelésügyi minisztérium képviselőjében, mint vizsgabiztos, Szigethi Wargha László főigazgató jelent meg. Megjelentek továbbá Németh Károly főszolgabíró a vármegye és járás, Margitay Lajos dr. a város képviselőjében. Képviseltették magukat az összes egyesületek és iskolák és a város intelligenciája nagy számban. Elén Schmidt Miklós országgyűlési képviselővel.

Szigethi Wargha László vizsgabiztos mélyenszántó beszédében buzdította a fiukat a faluhoz való ragaszkodásra, rámutatva a gazdasági közönség nagy hívatására, majd kiosztotta az *aranykalász* jelvényeket. Vitéz Horváth Iván igazgató a gazdasági haladás, az egységes termelés és összetartás szükségességét kötötte a szívükre. Ezután Martina János végzett növendék mondott búcsúszavakat, köszönetet mondva a földművelésügyi minisztériumnak, a vármegyének, Mohács városának s a tanári karnak.

A vizsgabiztos ezután megnyitotta a kiállítást. A gazdák és érdeklődők nagy tömege látogatta meg a kiállítást, amely anyagával, elrendezésével a legmesszebbmenő igényeket is kielégíti. Élénk igazolása ez a kiállítás annak, hogy igenis van Baranyában céltudatos munka és jószándék a haladásra.

A kiállított anyag szerint a fiuk jutalomban is részesültek. A földművelésügyi minisztérium minden egyes fiut megajándékozott a Rádiós Gazdasági Előadásokat tartalmazó két darab díszkötésű könyvvel. A többi jutalomdíjat a következők kapták: Brachmann Ádám (Babarc), Csomor János (Kölköd), Fischer Ferenc (Nyomja), Germat János (Kisbudmér), Guth József (Németboly), Gyurica Ferenc (Dunaszekcső), Haasz Pé-

Rendelet a közadó-hátralékok behajtásáról.

A pénzügyminiszter az együttesen kezelt közadók hátralékainak behajtása érdekében rendeletet adott ki. A rendelet szerint azokban az esetekben, ahol megvan az adófizetési készség, de az adózó az öt ért elemi csapások, vagy más egyéb rendkívüli okok miatt fizetni nem képes, a pénzügyminiszter a jövőben is megfelelő méltányosságot fog gyakorolni, egyebekben azonban az adók befolyását az államhatalom minden törvényes eszközzel biztosítani kívánja.

E cél elérésére a rendelet úgy intézkedik, hogy azoknak a hátralékosoknak tartozását, akik a legutóbb kiadott kormányrendeletben biztosított kamatmentes fizetési kedvezményt igénybe nem vették, illetőleg az annak alapján igénybevett kedvezmények feltételeit be nem tartják, a méltányosság követelményeinek személtartásával ugyan, de a legerélyesebben kell behajtani. A késedelmes és pontatlan adófizetők a jövőben nem fognak semmiféle kedvezményt kapni.

Az ezer pengőt meghaladó tartozásokra nézve a pénzügyi hatóságok a jövőben hat hetet meghaladó fizetési halasztásokat nem engedélyezhetnek, kivétel esetekben (haláloset, elemi csapás stb.) azonban részletfizetési kedvezmények ezután is engedélyezhetők lesznek. A tartozások behajtása végett már kitűzött árverést, illetőleg a zálogtárgyak összehordását csak a tartozás 20 százalékának előzetes befizetése esetén tarthatják függetlenül a pénzügyi hatóságok.

Különösen nagy súlyt helyez a rendelet az ötezer pengőt meghaladó tartozások behajtására s ezeknek behajtását a pénzügyminisztérium újjáindán ellenőrizni fogja. A pénzügyminiszter reméli, hogy a közönség a kormányának az államháztartás egyensúlyának biztosítása érdekében kiadott rendelkezését megértéssel fogja fogadni.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Betiltották a Népszava megjelenését.

A belügyminiszter a szociáldemokrata-párt hivatalos lapjának, a *Népszavának* megjelenését nyolc napra betiltotta a *úrszadalmi rend ellen ellenséges indulatú és a munkanélküliek elkészeredését szító cikkei, valamint olaszellenes durva támadásai miatt.*

Gömbös Gyula miniszterelnök egy nyilatkozatában a betiltással kapcsolatban a következő kijelentést tette:

— Biztos információim vannak arról, hogy a szociáldemokrata-párt néhány vezető embere minden követ megmozgat, hogy a *magyar munkásság a feléje nyújtott testvéri jobboldal risszautasítsa* s engemet és kormányomat a munkásság előtt olyan színen tüntessen fel, mintha *ez a kormány a munkásság sorsát nem viselné a szíven.*

— A meghatározott időre szóló lapbetiltás *figyelmeztetés lesz azok számára, akik a harmónia helyett a diszharmóniát és az ország magasabb érdekeinek semmibevetését írják — muló pártédekből — zászlójukra.*

November huszadikán lesz Nagyatádi Szabó István szobrának leleplezése.

Mint ismeretes, *Nagyatádi Szabó István* szobrának leleplezése november hó 20-án lesz Budapesten. Az ünnepségen *Gömbös Gyula* miniszterelnök mondja az ünnepi beszédet, utána *Bethlen István* gróf, *Mayer János* és egy kiszgazda fog beszédet mondani.

Gaal Gaston súlyos beteg.

Gaal Gaston, a független kizsádapárt vezére, súlyos beteg fekszik balatonboglári kuriáján. Legutóbb a képviselőház ülése alkalmából járt a fővárosban s Balatonboglárra való visszautazása közben meghűlt. Nem sokkal utóbb tüdőgyulladás tünetei mutatkoztak, mire *Herzog Ferenc* professzort hívták le Budapestről a beteg megvizsgálására. A professor megvizsgálta a beteget és megállapította, hogy *kétoldali tüdőgyulladás lépett fel.* A nagybeteg politikai állapota, a legutóbbi jelentések szerint, aggodalomra ad okot.

Békési és orosházi küldöttségek.

Bud János volt miniszter vezetésével október hó 22-én a békésmegyei képviselők és gazdák küldöttsége jelent meg *Kállay Miklós* földmívelésügyi miniszternél és felhívta a figyelmét a *gazdaproblémák sürgős megoldására.* A küldöttség arra kérte a földmívelésügyi minisztert, hogy a legsürgősebben igyekezzen megoldani a gazdaproblémákat és hasson oda, hogy a gazdaérdekek megvédést nyerjenek abból a szempontból is, hogy a *külföldi kölcsönöknél a záloglevelekkel való visszafizetést is lehetővé tegyék.*

Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter hangsúlyozta válaszában, hogy a *kormány igen nagy súlyt helyez a gazdák helyzetének megjavítására.* Október 31-én jár le a gazdavédelmi rendelkezések hatálya és *eddig a terminusig megtörténnek az intézkedések, különösen a belföldi kölcsönökre vonatkozóan.* A záloglevelekkel való visszafizetésre vonatkozóan rámutatott a miniszter arra, hogy ez elsősorban pénzügyi kérdés, amelynek megoldása a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik. A küldöttség ezután a pénzügyminisztériumba ment, hogy *Imrédy Béla* pénzügyminiszter előtt is tolmácsolja a gazdatársadalom kívánságait. *Imrédy Béla* pénzügyminiszter tudomására hozta a küldöttségnek, hogy a belföldi gazdaadósságok kérdésében a könyvnyitéseket illetően *rövidesen megtörténnek az intézkedések és a napokban meg fog jelenni a rendelet a gazdaadósságok dolgában.* Ami a külföldi adósságokat illeti, ezek rendezése tekintetében tárgyalásokat folytatnak s reméli, hogy itt is eredményt lehet majd elérni.

Orosháza nagyközség küldöttsége *Csizmadia András* országgyűlési képviselő vezetésével *Gömbös Gyula* miniszterelnöknél jelent meg. A küldöttség közölte a miniszterelnökkel, hogy a nagyközség képviselőtestülete *október 20-án díszpolgárrá választotta* nem miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából, *hanem azokért az érdemeikért, amelyeket eddigi működése terén kifejtett munkásságával szerzett.* *Gömbös Gyula* miniszterelnök köszönettel vette tudomásul a küldöttség bejelentését és kilátásba helyezte, hogy *eleget tesz Orosháza kívánságának és személyesen utazik le a díszpolgári oklevél átételére.*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Ismét Maniu alakított kormányt Romániában. Károly román király elfogadta a Vajda-kormány lemondását és *Maniu* Gyulát, a földmivességet vezető, bizta meg kormányalakítással. *Maniu* meg is alakította kormányát, mely tiszta földmivességet kormány. Az új kormányban mint külügyminiszter helyet foglal *Titulescu*, volt londoni román követ is.

A cseh miniszterelnök, Udrzal, benyújtotta lemondását a köztársaság elnökének. *Masaryk* elnök *Jan Malypetr* cseh agrár-párti képviselőt nevezte ki miniszterelnökké, aki kormányát valamennyi párt bevonásával alakította meg.

MEZŐGAZDASÁG

A rozsdás szalmák etetése.

A súlyos rozsdakárral kapcsolatban, ami az idén sok helyen érte a búzát, felmerül a kérdés, veszély nélkül etethető-e a rozsdás buza, a rozsdás buzaszalma, törek, pelyva és nem jár-e veszéllyel a rozsdás buzatarló legeltetése és nem okozhat-e bajt a rozsdás szalmának alomul való felhasználása?

A búzát megtámadó háromféle rozsdá közül (vörös, fekete és sárga rozsdá) a *fekete rozsdá* volt a legtöbb helyen a magyar buza legveszedelmesebb ellensége. Főképp a leveleket lepi el, rámeleg a levélhüvelyre és ritkán a kálászra. A spóratelepek, miután a felbört felrepszették, szabadon porzanak s így ellephetik a szalmát, pelyvát, töreket, sőt a szemet is. *Ezeknek takarmányul vagy alomul való felhasználása nemcsak az állatok, hanem az azokkal foglalkozó gazda egészségére is veszedelmes lehet.* Előfordul, hogy a rozsdás szalma, pelyva vagy törek etetése vagy alomul való felhasználása semmi káros hatást nem idéz elő, azonban számos esetben ennek ellenkezőjét tapasztaljuk. Ennek magyarázata az, hogy a spórák káros volta azoknak fejlődési fokával, az állatok ellenállóképességével és még egyéb, eddig közelebről nem ismert körülménnyel függ össze.

A megbetegedés rendszerint az ornyilásokra kiterjedő bőrhámzásban, az áll alatti nyirokcsomók megduzzadásában, kötőhártyagyulladásban és esetleg a központi idegrendszer bénulásában nyilvánul.

Mivel előre nem tudhatjuk, hogy a rozsdával beletett szalmánk, töreünk, illetve pelyvánk mily hatást fog okozni, célszerű a legnagyobb óvatossággal takarmányozni és előzőleg néhány kevésbé értékes állattal próbaetést végezni 8—10 napon keresztül és megfigyelni, hogy nem mutatkozik-e az állatokon valamilyen káros hatás? Csakis az ilyen megfigyelés után adhatjuk a szalmát, töreket, pelyvát az egész állatállománynak. Ha a kísérleti állatokon bármilyen rendellenesség mutatkoznék, úgy legcélszerűbb a *rozsdás szalmaszeccskát, pelyvát, töreket gözölni.* Ha a gözölnésre a gazdaság nincs berendezve, akkor a *szokott módon pácoljuk vagy füllesztjük a rozsdás szalmát vagy pelyvát, esetleg leforrázzuk.* Megkísérlelhető a rozsdás szalmafelek besavanyítása például tengeri szárral, szeccskázott csalamádéval, leveles répafejjel, stb. Az ilyen előkészítő eljárások hatására a rozsdaspórák tönkremennek, de nem biztos, vajjon az általuk esetleg termelt mérgező anyagok is felbomlottak-e, miért is a leirt módon kezelt takarmány kiterjedtebb etetése előtt is célszerűbb próbaetést végezni.

Ha gyenge minőségű rozsdás búzát sertéssel akarnánk etetni, akkor öntsük le előbb forró vízzel és a forrázásra szánt vizet etetés előtt öntsük ki. Ne etessünk rozsdás takarmányt erősen vemhes, továbbá egészen fiatal állatokkal, valamint lovakkal. Azonban a többi állat számára se

szolgáljon rozsdás takarmány kizárólagos takarmányul és ebből csak kisebb mennyiségeket etetve, keverjük ezeket egyéb egészséges takarmánnyal.

Amennyiben a rozsdás szalma alomul szolgál, úgy adjunk az állatoknak minden etetés után kevés egészséges szalmát, mely esetben az állatok nem nyulnak a rozsdás alomszalmához.

A rozsdától ellepert gabonatarlóra csak akkor járassuk állatainkat, ha — előzőleg néhány állattal legeltetve a tarlót — meggyőződünk veszélytelenségéről.

Amennyiben az említett óvintézkedések ellenére a rozsdás szalma, pelyva vagy törekek etetése után mégis megbetegedések lépnének fel az állatok között, a rozsdás szalmával való etetést vagy almozást rögtön be kell szüntetni.

Ajánlatos a rozsdás szalmát etetés vagy almozás előtt a szabadban jól kiverni, hogy a rozsdától lehetőleg mentesítsük. Mivel a rozsdá az emberre nézve sem közömbös, a rozsdás takarmánnyal ne dolgozzunk zárt helyiségben, hanem lehetőleg a szabadban.

(„Magyar Róna“, Kecskemét.)

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Gyümölcsösomagoló tanfolyam a szombathelyi téli gazdasági iskolánál.

Október hó 12-én és 13-án zajlott le a szombathelyi téli gazdasági iskola helyiségeiben a *gyümölcsösomagoló tanfolyam*. Minikét napon *Gajány László* dr. igazgató nyitotta meg a tanfolyamot s utána délelőtt *Kriszta Ferenc* okl. műkertész, a tanfolyam előadója vetítógéppel episzköppel kísért előadást tartott a gyümölcs szedéséről, kezeléséről, majd később a gyümölcsök szakszerű osztályozása, csomagolása lett a hallgatóknak bemutatva a különböző rendszerű (oregoni, féloregoni, hollandi, rekeszes) ládák alkalmazása mellett s végül estefelé délután ismét vetítőképes előadásban lett bemutatva a gyümölcsfakártevők és azok elleni védekezés. A hallgatók a folyó hó 16-iki kiállításra becsomagoltak 30 láda gyümölcsöt. A tanfolyamon résztvevő 20 háztartási tanfolyamot végzett és 5 érdeklődő szombathelyi és vidéki leány, 6 kertész és gyümölcstermelő, 8 tanuló, 3 aranykalászos gazda, 16 gazdaifju, összesen 58 hallgató.

Kép a multkori görögországi földrengésről.

Hierissor község, Kalkidike félszigeten, melyet a földrengés rombadöntött.

Mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyam.

A földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter rendeletének megfelelően az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* legközelebbi traktorkezelői tanfolyama 1932 november 21-én kezdődik a m. kir. Állami Felsőiparisiskolán (Budapest, VIII., Nép-színház-u. 8.) A tanfolyam időtartama 20 tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni. Sikeres vizsga után a hallgatók bizonyítványt kapnak. A jelentkezések levél formájában intézendők az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX. Köztelek u. 8.), 15 pengő beiratási és tandíj egyidejű beküldésével. Jelentkezési határidő 1932 november 12.

Traktor- és egyéb mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Szegeden.

A *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* a földművelésügyi minisztérium támogatásával 1932 november hó 15-től, december hó 5-ig Szegeden, a m. kir. Állami Felsőiparisiskolán (Mars-tér 7. szám) *mezőgazdasági traktor- és egyéb mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot* rendez. A tanfolyamnak hallgatója lehet minden 18. életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével vagy vezetésével, valamint általánosságban a *eséplőgépek üzemi karbantartásával* és a *vetőmagtisztító gépek* kezelésével kíván foglalkozni. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban, a születési anyakönyvi kivonat vagy a legutóbbi iskolai bizonyítvány bemutatásával — 15 pengő beiratási és tandíj egyidejű beküldése mellett — 1932 november hó 10-ig a kamaránál (Kecskemét, Rákóczi-ut 17—19.) vagy a m. kir. Állami Felsőiparisiskolán (Szeged, Mars-tér 7. szám).

Terménykiállítás a csongrádi téli gazdasági iskolában.

Október hó 9-én folyt le a csongrádi m. kir. téli gazdasági iskolában a végzett gazdaifjak *terménykiállítása és aranykalászos gazdákká való avatása* a hatóságok, valamint a gazdák nagyfokú érdeklődése mellett. A vizsgabiztos, *Stankovits János* ny. gazdasági akadémiai igazgató és *Farkas Béla* dr. főispán lendülettel, szép beszédet intéztek az ifjúsághoz. A kiállítást több ezren látogatták meg.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányi ülése.

Október hó 20-án tartotta igazgatóválasztmányi ülését az *Országos Mezőgazdasági Kamara*, melyet *Hoyos Miksa* gróf nyitott meg. Örömmel állapította meg, hogy az új kormányzat világosan látja a helyzetet és a mezőgazdaságon keresztül akarja az országot megmenteni. *Koós Mihály* igazgató bejelentette, hogy a földművelésügyi minisztérium a *vetőmaghitel igénybevételének lehetőségét kiterjesztette az 5—20 holdig terjedő gazdaságokra* is. Szükségesnek jelzi, hogy a *vámörölő malmok üzemének folytonossága biztosítható*. Foglalkozott a gazdaadósságakkal, kiemelve, hogy a nyáron kibocsátott kormányrendelet csak az árveréseket állította meg, *de az árverést megelőző eljárásokat nem szüneteltette, amiből kifolyólag a költségek tovább szaporodtak*. Hangzottatta annak szükségét, hogy a felgyülemlett költségek apasztása tekintetében feltétlenül szélesebbkörű intézkedéseket kell tenni. Végül az ideiglenes megoldás lényegét abban jelöli meg, hogy lehetőséget kell találni arra, *hogy a gazdák a felgyülemlett adóhátralékoknak legalább egy részétől megszabadíttassanak*. *Marschall Ferenc* dr. örömmel állapította meg, hogy az új kormány a kereskedelempolitika elvi irányítását az eddiginél nagyobb mértékben kívánja egyszerűsíteni. *Serbán Iván* dr. főtitkár ismertette a Kamarának a gabonaértékesítés és különösen a gyengébb minőségű buza piaci helyzetének megjavítása tekintetében tett javaslatait. *Halács Ágoston* főtitkár esetetelre a mezőgazdasági munkásság nehéz helyzetét.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére

A miniszterelnök Törökszentmiklós diszpolgára. Törökszentmiklós nagyközség képviselőtestülete az elmúlt héten tartott diszkozgyűlésén jákfai vitéz Gömbös Gyula miniszterelnököt, akit a törökszentmiklói választókerület választott meg először országgyűlési képviselőnek, mély-séges tisztelete, ragaszkodása és kormányzása iránti bizalma jeléül egyhangu lelkesedéssel diszpolgárává választotta.

Vasuti katasztrófa tizenhatszöt halottal. A temesvári pályaudvaron október hó 17-én este borzalmas vasuti katasztrófa történt. A Zsombolya felől jövő személyvonat a pályaudvar bejárati váltójánál kisiklott és az egymásba torlódott kocsik izzé-porrá zúzódtak. Tizenhatszöt utas meghalt, tizenhárom pedig súlyosan megsebesült. A kisiklott vonat zsufova volt a környékbeli gyárakból hazatérő munkásokkal. A halottak és sebesültek legnagyobb része munkás. Igen nagy a könnyebben sebesültek száma is. A katasztrófát hibás váltókezelés okozta.

Házbeomlás kilenc halottal. Svájcban, St. Margarethen városkában, borzalmas tömegszerencsétlenség történt az elmúlt héten. A városka határában beomlott egy ház tetőzete s öven embert maga alá temetett. Kilencnek már csak a holttestét tudták kiásni a romok alól, negyvenen pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenség a Kühlenhaus bucsi kereskedelmi részvénytársaság st.-margaretheni telepén történt. A vállalatnak szárnyashizlaldója van St.-Margarethenben. Az épület padlásán néhány nappal ezelőtt nyolc vagon szárnyashizlalkarmányt raktároztak be s a padlás, úgy látszik, nem bírta el ezt a súlyos terhet.

Ötezer éves kürtöt találtak egy budakalászi telken. Az elmúlt héten Ember Sándor dr. budapesti ügyvéd budakalászi telken ásatás közben Tompa Ferenc, a Nemzeti Múzeum igazgatója a kőkorszakból származó kürtöt talált. Az ötezer éves kürt ötven centiméter hosszú, lopótökformájú kagyló, erős csavarlatokkal. Azt a végét, amelyet a szájhoz illesztének, a kőkorszakbeli ember levágta és lecsiszolta, hogy megfújható legyen. A kürt ugyszólván teljesen ép és tudományos szempontból világszencsió, mert ilyen hangszerszámot még sehol a világon sem találtak. A kürt mély, bugó hangon szól.

Háztartási vándortanfolyam záróvizsgálja Berettyóújfaluban. Október hó 2-án zajlott le a berettyóújfalusi hathetes háztartási (gazdasági) vándortanfolyam kiállítással kapcsolatos záróvizsgálja. Szankovits János ny. m. kir. gazdasági akadémiái igazgató elnöklése mellett. A vizsga és kiállítás iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg. A tanfolyam vezetői Ratsék Franciska, Huszár Ilona és Vajda Györgyi gazdasági tanáruók voltak. Október hó 10-én újabb háztartási (gazdasági) vándortanfolyama nyílt meg a földművelésügyi minisztériumnak Törökszentmiklóson 31 növendékkel.

A szentesi háztartási tanfolyam záróvizsgálja. Október hó 2-án tartották meg fényes keretek között a második szentesi Háztartási Tanfolyam vizsgáját. A földművelésügyi minisztérium kiküldött vizsgálónöke, Groisz Ottó ny. mezőgazdasági szakiskolai igazgató d. e. 9 órakor megnyitotta az elméleti vizsgát. Az egybegyűlt hallgatóság meggyőződhetett arról, hogy Szentes leányai nem hiába jártak a hathetes tanfolyamra, mert talpraesett feleleteik szaktudást árultak el. A vizsga fénypontja a növendékek készítette kézimunkák, sütemények, konzervek és egyéb háztartási készítményekből álló kiállítás volt. Az érdeklődők egész a késő esti órákig zsufoulásig megtöltötték a hatalmas kiállítási termet. A növendékek sok-sok dícséretben részesültek. A tanfolyamon 21 növendék nyert bizonyítványt. Előadó tanáruók Szilárd Mária és Rutényi Sarolta voltak.

A pont.

Mondat után pontot teszünk,
ez a rendje — a szabály.
Ám az életünk is egy mondat,
utána pont: — a Halál.

Mondat lehet: hosszú, rövid;
tartalmas vagy üres, léha.
Mint az élet csodás-szemmis,
vagy értetlen néha, néha.

De a pont az mindent lezár,
legyen nagy vagy kicsi tétel.
Élet lehet csalja, álmok,
de halálban nincs kivétel.

Az életem zord tavaszán
csak egy van mit tudni vágyom:
Mi lesz, amit majdan lezár
élttem pontja: — a Halálom.

Irtó: VÁRNAI FERENC.

Szeretsz-e?

Szép leányka, emlékszel-e?
Ami mondtak az ajkaid?
Hogy az első virághullás
Meghossa a csókjaid!

De úgy látom, elfeledted,
Pedig, hej, de büs szívem,
Egy kis csók a vigasztaló,
Nosza add meg sebtiben!

Szeretsz, tudom! Vagy már nem is
Szeretsz engem, vadd be, óh!
Légy őszinte szép rózsaszál:
Légyen bús vagy viadító!

Szeretsz?! Óh, én kisangyatom!
Hadd szorítsam árekad,
Hadd öleljem, hadd csokoljam
Mindörökké ajkadat!

Irtó: GÉNIUSZ LÁSZLÓ (Budapest).

Halottak napjára.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

30

IRTA: FÖLDES GÉZA

Csomád urat tehát ezek a hivatalos kijelentések a legkevésbé sem tudták megnyugtatni. Azok közé tartozott, akik sorsukat sohasem szokták a mások kénye-kedvére bízni. Ő maga gondoskodott, hogy telepét a meglepetésektől megoltalmazza.

A telep munkásai és tisztviselői mind katonaviselt emberek. Ezeket szervezte meg a védelemre és ezt a hadvezetőségnek is bejelentette. A Csomád ur intézkedéseit a hadvezetőség is helyesnek találta és Csomád ur fáradozásait azzal segítette, hogy fegyvert és municiót bőven küldött ide. Igaz, hogy csak régi rendszerű puskák voltak ezek, de a telep emberei jól tudtak velök bánni.

A hadvezetőség nemsokára még egy tartalékos századost is küldött ide körülbelül száz népfölkelővel, hogy a telep munkássága valamiképpen fenn ne akadjon.

Ez a tiszt egyenesen a telepre ment és a szállását az elhagyott vadászházikóban ütötte fel. A százados régi ismerősünk: Balog János.

Balog Jánost Csomád ur nagy szeretettel fogadta. Azt azonban nem sejtette, hogy neki sem idegen. A százados sem tartotta szükségesnek, hogy magát megismertesse. Elvégre őt ide a szolgálat érdeke állította s ez minden más érdeket háttérbe szorít. És az a hosszú idő, mely eltelt, amíg Jancsiból János lett, a Csomád ur emlékezetében elmosott a multból sokat. Tehát a Balog János név hallatára hogy gondolhatott volna éppen az egykori cigányprimásra?

Balog János ezt az iparszázadot katonailag tökéletesen megszervezte. Arra a feladatra, amire vállalkoztak, nagyon jól megfelelték. Egy esetleges oláh betörés feltartóztatására itt a hegyek között még ilyen kis seregnek sem lett volna nehéz vállalkozás.

Amíg az erdőn folyt ezt szervezkedés, azalatt Katinak is vendége érkezett. Egy deresfejú világfi. Amilyen mokány kinézésű férfi és Kati ezt Csomád urnak így mutatta be:

— Kedves férjem, ime, Rónay Béla fivérem ez a kedves vendégünk.

— Lelkem, te eddig sohasem mondtad, hogy neked fivéred is van, — mondotta némi meglepetéssel Csomád ur.

— Ennek bizony nagy oka volt. Tudod, évekket ezelőtt nagyon megharagudtam reá és azóta tudni sem akartam róla. De végre kiderült, hogy az egész harag csak félreértésen alapult és most köztünk szent a békeség.

És most Rónay Béla vette át a szót:

— Tisztelt sógor, köztem és hugom között az ellentétek teljesen elsimultak s kötelességemnek tartottam, hogy meglátogassam és téged is tisztelhessek.

— Köszönöm, — és nem mondhatnók, hogy valami nagy melegséggel fogtak volna kezét.

— Máskülönbén én is katona volnék. Amolyan nyugalmazott százados.

— Ilyen fiatalon?

— A harctéren a hallásom meggyengült s emiatt nyilváníttak szolgálatképtelennek.

Csomád ur most még nagyobb nézett a vendégére, mert a köztük lefolyt rövid társalgás legkevésbé sem mutatta, hogy ő süket emberrel beszélget. Mindazonáltal azzal váltak el:

— Érezd magadat itthon miközöttünk.

Kati a fivérét karonfogta és bevezette a házba, Csomád ur pedig sietett ki a fatelepre.

Rónay aztán csakugyan hamar itthon érezte magát. Nem akart tétlenül ülni, munkát keresett a maga számára. A telepen ezt meg is találta, mert a lecsökkentett tisztviselői létszám mellett nagyon jól fogott egy uj „munkaerő“.

A munkaszünetekben Balog János szorgalmasan gyakorolta a népét s a háboru is dühöngött tovább. De amint Rónay idejött, Balog János minden lépését kettőzött figyelemmel kísérte.

És mekkora hasznát látta most annak, hogy valamikor világot járó cigányprimás volt!

XVII.

Ki ez a Rónay?

Balog János századosnak nagy oka volt arra, hogy Rónay Bélát különös figyelmére méltassa.

Balog János, mikor még Jancsi volt, cigánybandájával bejárta a félvilágot. Volt ő Monte Carloban is. Ez bizony rég volt. De emlékezetéből ez a rég elmult idő sem tudta kitörölni, hogy akkor Monte Carlo urait és hölgyeit egy előkelő szerepet játszó asszony és a férjeként szereplő báró Kékvízy Béla milyen nagy mértékben foglalkoztatta.

Ezek azt beszéltek mindenfelé, hogy Magyarországon nagy birtokaik vannak s mivel pénzüik mindig bőven volt, el is hitték.

Ez a pár ember azonban ezzel nem érte be, mert ők voltaképpen egy nemzetközi sipista társaságnak voltak a tagjai. Ezek a játszótermekben egyetértve, a szerencsét kormányozták. Az igaz, hogy mindig csak a maguk javára.

Mellékfoglalkozásképpen az asszony a könnyen hevülő gavallérok fejét szerette elcsavarni. A férfi a hervadás elől menekülő, de a szerelemre még mindig éhes asszonyok szívét puhította. Tehát aféle szerelem iparosok is voltak s meglátszott rajtuk, hogy ez a mesterség is elég jól jövedelmezett.

A bizalmas és a félárnyékba rejtőzött szalónok nemcsak a szerelmes suttogásokról tanuskodtak. Történtek ott más dolgok is. Hol egy duzzadt bugyelláris ürült ki a tulajdonos tudta nélkül, hol egy-egy drága ékszer tűnt el észrevétlen. És ezek csak később emlékeztették volt gazdáikat egy-egy gondtalan pásztorórára.

(Folytatjuk.)

Gyakorolt dohánykertész, kistermelőnél, tiszai vagy értháti dohány termelését nyolc holdig vállalom. Cim: *Simon Imre, Aldebrő (Hevesmegye).*

Dr. Bucsányi Gyula az ismert budapesti főorvos a természetes életmód előharcosa most jelentette meg a legújabb könyvét „Az érlelmeszesedés természetes megelőzése, gyógyítása és kezelése” címmel. Az érlelmeszesedés, mint tudjuk, egészségünk lassu hanyatlását és korai halált jelent. Okai elsősorban természetellenes oktan életmódunk, melyhez járulnak még a mai nehéz életküzdelemmel járó gondok következményei. Egészségtelen és természetellenes életmódunkkal, táplálkozásunkkal napról napra újabb és újabb bűnöket követünk el egészségünk ellen. Bucsányi főorvos ezen munkájában világos, egyszerű és mindenki számára könnyen érthető formában adja meg a helyes életmód és helyes táplálkozásra vonatkozó minden utasításait, melyek követése biztos mód arra, hogy ezen gyakori és ugyiszlán minden negyvenedik életév felé közeledő embert fenyegető veszélyes betegséget elkerüljünk. A mű elterjedését nagyban elősegíti azon körülmény, hogy ára csak P 1.50 és mindenki számára könnyen hozzáférhető. Kiadója az ismert budapesti könyvkiadó Novák Rudolf és Társa cég.

Szorulásban szenvedőknél, az „Igmándi” viz válik be legjobban.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

lefordul Ó vízforrás
—k

(Beküldte ifj. Ferenc József és ifj. Gusztáv János Somogyiszentimréről.)

2. Szórejtvény.

szalad Ó gabona A
(o=ó)

(Beküldte Csipai Mihály Csongrádról.)

3. Szórejtvény.

evőeszköz kötőszó

(Beküldte Németh Emmi Rácalmárról.)

4. Szórejtvény.

kecsege működik üst
(-k)

(Beküldte V. Balogh László Dögérről.)

5. Szórejtvény.

vánkos indulatszó D R
(á=e) (j=h) (-é)

(Beküldte Boda István Törökszentmiklósról.)

6. Szórejtvény.

56 év megye

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 47-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 41-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Rabszolgasors.** 2. Szórejtvény: **Pénztárkönyv.**

3. Pontrejtvény: **Túl a bérees Királyhágón lakik az én rózsám.**
4. Szórejtvény: **Magyar nemzeti hadsereg.**

Helyesen megfejtették: Fischer János, ifj. Kántor Albert, Kiss István, Szalóky Imre, Nemzeti Olvasókör (Karcag), Lőke József, Kovács Bálint, Kardics Ernő.

Jutalomkönyvet nyertek: Fischer János (Dunaszekeső) és Szalóky Imre (Domoszló).

A 42-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombaton, október 29-én. Ló-, marha- és kirakodóvásár: Battonya. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagycsákány. — **Marha- és sertésvásár:** Szekszárd.

Vasárnap, október hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Felsődabas, Füzesgyarmat, Ráckeve, Ujkécske. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Battonya, Cegléd.

Hétfőn, október hó 31-én. Állat- és kirakodóvásár: Ács, Ádánd, Beled, Dunaszekeső, Esztergom, Gödre, Gyékényes, Győrasszonyfa, Isztimér, Kisvárd, Lovasberény, Putnok, Ráckeve, Romhány, Verpelét, Villány, Zalaapáti. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Acsa, Balatonlelle, Csesztreg, Kadarkut, Kéthely, Kunbaja, Mernye, Szolnok, Vése. — **Állatvásár:** Pásztó.

Kedden, november hó elsején. Állat- és kirakodóvásár: Simontornya, Soltvadkert.

Szerdán, november hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Dunaföldvár, Kaba, Kaposvár, Lébény, Simontornya, Szabadszentkirály, Vésztó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Mezőkovácsháza, Nagykanizsa, Szerenes. — **Állatvásár:** Miskolc, Jánosháza.

Csütörtökön, november hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Balatonfőkajár, Dunaföldvár, Enes, Gyöngyös, Mélykut, Mezőtur, Ónod, Sátoraljaújhegy. — **Állatvásár:** Celldömölk. — **Ló- és marhavásár:** Tiszafüred.

Pénteken, november hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Alattyán, Mezőtur, Tass. — **Sertésvásár:** Aszód. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Állatvásár:** Gyöngyös. — **Marha- és kirakodóvásár:** Óriszentpéter.

Szombaton, november hó 5-én. Marha-, ló- és kirakodóvásár: Alsóság, Darány, Marcali, Mike, Zalalövő. — **Állat- és kirakodóvásár:** Göresény, Kővágóörs.

Minden cukorbetegnek el kell olvasnia!

Most jelent meg!

**A cukorbeteg
kosztja**

Cukorbetegek részére írta:

HORVAY LAJOS dr.,

a Liget-szanatórium v. főorvosa.

Második bővített kiadás.

Ára 2.60 pengő.

Tartalomjegyzékből: Hogyan alakul a cukorbeteg kosztja. — A cukor és szénhidrátmentes alapkoszt. — Miként használjuk fel a megengedett szénhidrát-tartalmu élelmiszereket. — A zsirszegény és fogyókoszt. — Egy főzeléknap. — Zablisztnap és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt cukorbeteg kosztjáról. — A cukorbeteg gyermek kosztja. — Néhány őszinte tanács cukorbetegnek részére. — Idényétlapok. — Konyhareceptek.

Megrendelhető a VASÁRNAP könyvostályában.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1932. évi október hó 24-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készáruipiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza: tiszai 76 kg-os 13.00—13.45, 77-es 13.20—13.70, 78-as 12.55—13.85, 79-es 13.55—14, 80-as 13.60—14 15; felsőtiszai 76 kg-os 12.60—12.80, 77-es 12.75—12.95, 78-as 12.90—13.10, 79-es 13.05—13.25, 80-as 13.15—13.30; járszági 76 kg-os 12.60—12.85, 77-es 12.75—14, 78-as 12.90—13.15, 79-es 13.05—13.30, 80-as 13.15—13.40; fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 12.55—12.75, 77-es 12.75—12.90, 78-as 12.90—13.05, 79-es 13.05—13.20, 80-as 13.15—13.35. **Rozs:** pestvidéki 7.15—7.25, egyéb 7.25—7.35; **árpa,** tak. I. 9.90—10.10, II. 9.70—9.80; **sörárpa,** fely. 11.00—14, egyéb 10.75—11.75; **zab** I. 9.90—10.20, II. 9.60—9.75; **tengeri,** tiszai és egyéb 7.25—7.35; **körpe** 7.55—7.65; **8-as liszt** 10.65—10.90 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőipiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza októberre 12.65—12.67, márciusra 13.44—13.50. **Rozs** márciusra 8.30—8.32. **Tengeri** májusra 8.52—8.54 pengő métermázsánként.

A készáruipiac és határidőipiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. jelentése.) Löhermag irányzata a külföldi kereslet csökkenése folytán ellányhult, a belföldön csekély az érdeklődés, minek következtében az árak jóval alacsonyabbak a múlt heteknél. **Lucernamag** iránt is valamivel kisebb a kereslet. Tekintettel azonban arra, hogy a készletek már aránylag csekélyek, az árak tartottak. **Fehérhermagot** külföldről keresnek, de a készletek már igen korlátozottak. A takarmányrepmag árai alacsonyak, ennek következtében máris érdeklődés mutatkozik ezen cikk iránt. **Gazdák részéről pannonbükkyre és szőszbükkyre** még érkeznek rendelések. — A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilonként **nyersárúért budapesti paritásban:** Káposztarepce 25—25.75, vörös köles 8—8.50, lucerna 92—103, löhere 80—85, szőszbükky 18—20, napraforgó, fehér, 17—18, kék mák 104—106, Viktória borsó 16—18, zöld borsó 18—21, lenese nagyszemű 26—35 pengő.

Abraktakarmánypiac. Árpakörpe 9, borsóhéj 9, borsókorpa 9, buzakonkoly 9, konkolydara 9.50, lenmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 14.50, repepogácsa 10.50, rozskonkoly 8.50, rozskorpa 8, rozsoesü 7, rozstakarmányliszt 11, szójabab-pogácsaliszt nagyban 23, szójabab-pogácsaliszt kicsinyben 26, tökmagpogácsa 19 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagyban árak és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó ár: Wohltmann étkezésre 4.60—5, Krüger étkezésre 4.70—5.20, Ella étkezésre 5—5.50, nyári rózsza étkezésre 9.75—10.75, őzsi rózsza étkezésre 7.50—8.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti szénna, másodrendű 5.60—6.60, harmadrendű csomagolásra 4—5.50, sarjuszéna 5.20, muharszéna 5.20—6.40, lucerna-széna 7.20—8.50, alomszalma, elsőrendű 450—460, zsupszalma 6 pengő métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 0.30—0.40 pengő.

Borjuvásár. Élő borjúk belföldi szópós: elsőrendű 0.73—0.80, kivételesen 0.86, másodrendű 0.62—0.72, harmadrendű 0.46—0.60 pengő kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosokör (tarka) 0.44—0.48, elsőrendű belföldi jármosokör (fehér) 0.44—0.48, másféléves üszök 0.40—0.45, másféléves tinók 0.35—0.40, fiatal, friss fejűesték 0.65—0.75 pengő kg-ként, élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistfogas ürök, páronként, 100 kg, vagy azon felüli szuliban 40—45 fillér, prima hizott bárányok páronként 75—80 kg szuliban 40—45 fillér, kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítás után mázálva, páronként 6 kg szulivonással.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 250—400, könnyű 200—265, alárendelt minőségű lovak 30—190, vágólovak 20—140 pengő darabonként.

Sertésvásár. Könnyűsertés 88—94, középminőségű 90—104, nehézsertés 104—108, keresztzett 106 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Vágómarhavasár. Ökör középminőségű 42—45, gyenge 32—38, tehén legjobb 54, közép 40—46, gyenge 32—36, eszontozni való marha 16—18 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Gyapju. A magyar piacon jelentéktelen forgalom mellett az árak nem változtak.

Nyersbőr. Marhabőr minden szuliban: magyar 0.50, tarka 0.60, borjubőr, rövid lábbal 0.75 pengő.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 0.34, lefőlézött tej 0.10, tejszín 1.80—2.20, tejföl, kicsinyben 1.20—1.80, nagyban 0.80—1 pengő literenként, centrifugált vaj kicsinyben 2.80—3.20, nagyban 2.40—2.80, szedett vaj kicsinyben 2.40—2.80, tehéntúrós kicsinyben 0.60—1, nagyban 0.40—0.70, juhtúrós kicsinyben 2—2.80, nagyban 1.40—1.70, trappista sajt kicsinyben 1.80—2.80, nagyban 1.50—1.90, emmentáli sajt kicsinyben 2.80—4 pengő kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Csirke 0.90—2.50, tyúk 1.60—3 pengő darabonként. — Leölt baromfi: Hizott ruca 1.20—1.60, csirke 1.80—2.40, tyúk 1.50—1.80, hizott lud 1.20—1.50, libamáj 3—6 pengő kilogrammonként. Tojás 7—10 fillér darabonként.

Vadpiac. Szarvascomb 2, őzcomb 2, vaddisznócomb 1 pengő kilogrammonként, nyul bőrbén 2.50—3.80, fácán 2—3, fogoly 0.50—1.20 pengő darabonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1.40—2.40, nagyban 1—2, ponty, jegélt, kicsinyben, nagyság szerint 1—1.40, nagyban 0.60—1.20, harsna, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2.40—3.60, harsna, jegélt, kicsinyben, nagyság szerint 1.60—3, nagyban 1.20—2.60 pengő.

Zöldség. Sárgarépa zöldjével, csomója 4—10, petrezselyem zöldjével, csomója 2—10, zeller zöldjével, darabja 2—10, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 20—50, vöröshagyma 8—12, fokhagyma 40—80, cékla 10—12, fejeskáposzta 6—12, kelkáposzta 7—14, vöröskáposzta 16—26, fejessaláta darabja 4—12, torma kilogrammja 50—1.60, burgonya, őzsi rózsza 8—12, nyári rózsza 10—14, Ella 7—9, kifli 16—26, champignon gomba 160—260, fekete retek 6—20, uborka 40—70, zöldpaprika 8—36, tők, főz 12—18, paradicsom 8—24, zöldbab 20—120, zöldborsó, hüvelyes 44—80, tengeri, 1 eső 4—7, sóska 20—36, paraj 26—44 fillér.

Gyümölcs. Alma 16—120, birsalma 20—60, körte 40—180, szilva, beszteci 22—60, őszibarack 40—240, áfonya 100—140, szőlő 18—80, dió 70—200, mandula 60—80, gesztenye 60—100 fillér kilogrammonként.

Méz, pergetett 1.20—1.40 pengő kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kg-ként Szegeden: Csöves paprika füzereknél 0.7—1.05, édesnemes paprika 0.90—1.15, félédes paprika 0.65—0.75, elsőrendű paprika 0.40—0.50, másodrendű paprika 0.30—0.35, harmadrendű paprika 0.25—0.30 pengő. — **Kalocsán:** Füzérpaprika 0.22—0.28, édesnemes paprika 0.90—1.15, rózsapaprika 0.35—0.45, másodrendű paprika 0.20—0.25, harmadrendű paprika 0.10—0.15 pengő.

Szész és szeszestitalok. A detailforgalomban az üzletmenet kielégítő volt. Denaturált szesz 5 barell vételnél 77 pengő, 1 barell vételnél 81 pengőnek jegyeztek helyben + forgalmi adó. **Gyümölcspaprika.** Törkőpálinkában az érdeklődés éhétén éhétén volt és 2.70—2.80 pengőig voltak ajánlatok. Szilvőriumban ezidén gyéribb lesz a termés és éhétén főleg csak 6 kékszilvőrium került forgalomba. Eperpálinka kisebb tételekben 2.90—3 pengőn kelt el. Seprőpálinkában nem volt ajánlat.

Fapiac. A fenyőfapiacon nagy izgalmat keltett az a hír, hogy az erdélyi fenyőfatermelők szindikátust létesítettek, amely a kivitt monopóliázál és az árakat felemelné. **Tűzijában** az üzletmenet az enybe időjárás miatt nem felel meg a várakozásoknak, az árak azonban nagyjában változatlanok. Bükkhásább termelői ára 290—295, cserhas 240—245, ákácshas 270—280 pengő budapesti paritásban. **Dorongfa** 25—30 pengővel olcsóbb. A **keményfapiac** pang, kereslet alig van, az árak rendkívül nyomottak.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi október hó 24-én. Az első szám azt az összeget jelenti amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 19.20 (19.60), dollár 5.70½ (5.73½), hollandi forint 2.30 (2.31½), német márka 1.35 (1.36), svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:** Cseh korona 16.91 (17.01), szerb dinár 7.10 (7.40), francia frank 22.30 (22.50), lengyel zloty 63.95 (64.45), román leu 3.40 (3.44), líra 29.90 (30.20) fillér darabonként. **Színarany** kilogrammja 4950—4980 pengő; Napoleon arany 30—30.20 pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

„Baromfitömő-készülék“

8 éves multja és több ezer elismerő levele igazolja tökéletességét, mert egy perc alatt tühnet vele libát és a fulladás ki van zárva. Olesó!
Kérjen árjegyzéket.

Cím: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**